

Sygn. akt V KK 292/21

POSTANOWIENIE

Dnia 15 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Plóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 15 lipca 2021 r.,

sprawy **R. Z.**

uniewinnionego od zarzutów popełnienia czynów z art. 284 § 2 k.k. i art. 286 § 1 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez prokuratora na niekorzyść

od wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 29 marca 2021 r., sygn. akt V Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w S.

z dnia 28 października 2020 r., sygn. akt II K (...),

oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną i obciążyć

Skarb Państwa kosztami procesu za postępowanie kasacyjne.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 października 2020 r., sygn. akt II K (...), Sąd Rejonowy w S.:

1. uznał R. Z. za winnego tego, że w okresie od 23 kwietnia 2019 r. do 6 maja 2019 r. w S., działając w krótkich odstępach czasu, ze z góry powziętym zamiarem, przywłaszczył powierzone mu rzeczy ruchome przez D. G. w postaci ciągnika rolniczego marki B. (...) o numerze rejestracyjnym (...) i przyczepę HDS marki P. (...) o łącznej wartości 110.700 złotych poprzez

nieoddanie rzeczy w wyznaczonym terminie D. G., czym działał na jego szkodę, tj. czynu z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to na podstawie art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

2. uznał R. Z. za winnego tego, że w dniu 15 kwietnia 2019 r. w miejscowości J., gm. B., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził M. G. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 14500 złotych poprzez wprowadzenie jej w błąd co do faktu własności przyczepy HDS marki Palms 81, którą to przyczepę M. G. kupiła umową kupna sprzedaży od R. Z., czym działał na szkodę M. G., tj. czynu z art. 286 § 1 k.k. i na tej podstawie w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;
3. na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę łączną roku pozbawienia wolności;
4. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie kary łącznej pozbawienia wolności zawiesił na okres 3 lat próby;
5. na podstawie art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz M. G. 14500 złotych;
6. rozstrzygnął o kosztach.

W apelacji od całości opisanego wyroku obrońca oskarżonego zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku, poprzez przyjęcie, że nie doszło do przeniesienia na oskarżonego prawa własności spornych ruchomości, podczas gdy z zeznań pokrzywdzonego, dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, m.in. faktury VAT wynika, że oskarżony był właścicielem spornych ruchomości;
2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku poprzez przyjęcie, że pokrzywdzony odstąpił od umowy sprzedaży ruchomości z uwagi na zwłokę w zapłacie ceny sprzedaży, podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że strony rozliczyły się za ten ciągnik w tzw. pracach wykonanych przez oskarżonego

na rzecz pokrzywdzonego i wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów.

Po rozpoznaniu wniesionego środka odwoławczego, Sąd Okręgowy w K., wyrokiem z dnia 29 marca 2012 r., sygn. akt V Ka (...), zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że uniewinnił oskarżonego od czynów przypisanych mu w pkt I i II, a kosztami procesu obciążył Skarb Państwa.

Orzeczenie Sądu odwoławczego zaskarżone zostało w całości kasacją wniesioną na niekorzyść uniewinnionego przez prokuratora Prokuratury Rejonowej w S.. Skarżący, powołując się na przepisy art. 523 § 3, 526 § 1 i 537 § 1 i 2 k.p.k. zarzucił:

1. rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 284 § 2 k.k., polegające na przyjęciu przez Sąd Okręgowy w K., iż nie doszło do skutecznego odstąpienia przez pokrzywdzonego D. G. od zawartej ustnie umowy kupna – sprzedaży ciągnika i przyczepy, które były przedmiotem przywłaszczenia jako rzeczy powierzone oskarżonemu i w konsekwencji nie mogło dojść do ich przywłaszczenia jako rzeczy stanowiących własność oskarżonego R. Z.;
2. rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 286 § 1 k.k., polegające na uznaniu przez Sąd Okręgowy w K., iż oskarżony R. Z. był właścicielem przyczepy HDS i mógł ją skutecznie sprzedać pokrzywdzonej M. G., posługując się na potwierdzenie prawa własności skanem faktury VAT nr (...), którą de facto zwrócił sprzedającemu odstępując tym samym od umowy.

W następstwie tych zarzutów skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W pisemnej odpowiedzi na kasację obrońca uniewinnionego wniósł o jej oddalenie jako oczywiście niezasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k., co pozwoliło na jej oddalenie na posiedzeniu.

Na wstępie należy przypomnieć, że kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia służącym od kończącego postępowanie prawomocnego wyroku sądu odwoławczego. Oznacza to, że przedmiotem zarzutów mogą być – co do zasady – naruszenia prawa, do których doszło w fazie postępowania odwoławczego. Podkreślić trzeba, że skuteczność kasacji uzależniona jest od wykazania, że obraza prawa miała charakter rażący, a nadto mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia. Przepis art. 536 k.p.k. stanowi, że Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, a w zakresie szerszym – tylko w wypadkach określonych w art. 435, 439 i 455 k.p.k. Zakres rozpoznania kasacji wyznaczają zatem granice zaskarżenia i podniesione zarzuty.

Wskazane w kasacji prokuratora zarzuty są oczywiście bezzasadne, ponieważ nie przystają do treści zaskarżonego orzeczenia, a nadto pozostają w jaskrawej sprzeczności z uzasadnieniem nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

Obraza prawa materialnego może polegać na błędnej wykładni zastosowanego przepisu, zastosowaniu nieodpowiedniego przepisu, a także niezastosowaniu określonego przepisu w sytuacji, gdy jego zastosowanie jest obowiązkowe. Podkreślić trzeba, że obraza prawa materialnego może być podstawą zarzutu, jedynie wtedy, gdy ma ona charakter samoistny. Inaczej mówiąc, naruszenie prawa materialnego polega na jego wadliwym zastosowaniu bądź niezastosowaniu w orzeczeniu, które jest oparte na trafnych i niekwestionowanych ustaleniach faktycznych. Nie może więc być mowy o naruszeniu prawa materialnego w sytuacji, gdy wadliwość orzeczenia jest wynikiem błędnych ustaleń faktycznych przyjętych za jego podstawę lub naruszenia przepisów procesowych [zob. m.in. S. Zabłocki (w:) Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom III, Warszawa 2004, s. 111].

Przenosząc powyższe uwagi na grunt rozpoznawanej stwierdzić trzeba, że w jej realiach nie można zasadnie postawić zarzutu obrazy prawa materialnego. Po pierwsze, Sąd Okręgowy nie dokonał wadliwej wykładni przepisów art. 284 § 2 k.k. i art. 286 § 1 k.k., po drugie zaś nie można mu postawić zarzutu niezastosowania tych przepisów, skoro z wywodów zawartych w uzasadnieniu orzeczenia wynika, iż ustalone fakty nie pozwalają na stwierdzenie, że doszło do sprzeniewierzenia i oszustwa. Uwzględniając apelację obrońcy R. Z., podnoszącą zarzuty błędu w

ustaleniach faktycznych, Sąd odwoławczy dokonał własnych ustaleń, a następnie dokonał ich oceny prawnej. Z ustaleń tych wynika, że R. Z. nabył ciągnik i przyczepę, był zatem ich właścicielem, nie mógł więc ich przywłaszczyć, nie mógł też wprowadzić w błąd M. G. w kwestii własności przyczepy. Sąd ustalił także, że nie doszło do skutecznego odstąpienia przez pokrzywdzonego od umowy sprzedaży, nie wystąpiły zatem skutki rzeczowe w odniesieniu do spornych ruchomości. Problem sprowadza się zatem nie do kwestii obrazy prawa materialnego, a do prawidłowości ustaleń faktycznych oraz związanych z nimi konsekwencji na gruncie prawa cywilnego. Lektura uzasadnienia wniesionej kasacji dowodzi, że w rzeczywistości także prokurator porusza się w sferze faktów. Wywód znajdujący się na stronach 3 – 5 kasacji sprowadza się do zaprezentowania sekwencji faktów, których Sąd Odwoławczy nie ustalił, a które, w ocenie skarżącego, znajdują potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym. Chcąc zakwestionować podstawę faktyczną leżącą u podstaw zaskarżonego wyroku, prokurator winien podnieść zarzut rażącej obrazy przepisów prawa procesowego, a nie naruszenia wymienionych w zarzutach przepisów prawa materialnego. Jest charakterystyczne, że w uzasadnieniu kasacji brak jest jakichkolwiek rozważań związanych z wykładnią wymienianych przez prokuratora przepisów, co jest oczywistą konsekwencją tego, że w rzeczywistości skarżącemu nie chodzi o naruszenie prawa, a o błędne ustalenia faktyczne, na co zresztą wskazuje także treść postawionych zarzutów.

Reasumując stwierdzić trzeba, że skoro w sprawie zarzuty obrazy prawa materialnego zostały postawione nieprawidłowo, nie podniesiono zarzutów naruszenia prawa procesowego, a zarzut błędu w ustaleniach faktycznych jest w świetle art. 523 § 1 k.p.k. niedopuszczalny, kasację należało uznać za oczywiście bezzasadną.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k.